

Jak powstawały państwa słowiańskie?

9 sierpnia 2017

Patrząc na dzisiejszych Polaków nie zauważamy jakiegoś silnego przywiązania do struktury państwa, czy też poważania dla wybranych władz tegoż państwa. Można to zrzucić na złą władzę, lata niewoli, ale w dużej mierze wynika to z słowiańskiej duszy.

Słowiańszczyzna V-X wieku, o czym się dziś mało mówi, to ogromny obszar. Nie zagłębiając się w szczegóły dla orientacji można powiedzieć, że obejmowała ona dawne NRD, państwa dziś uznawane za słowiańskie, dzisiejsze Węgry, odejmując szeroki obszar nadbrzeżny Morza Śródziemnego, który zajmowało Cesarstwo Rzymskie, po głębokie obszary europejskie dzisiejszej Rosji i odejmując obszar nadbałtycki od Wisły po Estonię (Estończycy to mieszanka ludności słowiańskiej i ugrofińskiej, potomkowie tych dwóch ludów stanowią ok. 66% ludności – przypis), gdzie zamieszkiwał lud najbardziej z nami spokrewniony i związany wierzeniami i kulturą – Bałtowie (Prusowie, Jadźwingowie, Litwini, Żmudzini) choć już w średniowieczu nie rozumieliśmy ich mowy. Ogromny obszar rządzony demokracją wiecową. Wszelkie sprawy ważne dla danej społeczności rozstrzygano w czasie spotkań (wieców) na których głowy rodów wspólnie podejmowały wiążące decyzje.

Zupełnie inną koncepcję prezentują żyjące na zachodzie Europy – ludy celtyckie. Ich system to system wodzowski, oparty o silnego władcę i jego drużynę, trzymającą w posłuszeństwie pozostałych obywateli. Po połączeniu tej koncepcji z wzorcem Cesarstwa Rzymskiego, do którego dostosowano również chrześcijaństwo, powstał ustrój państwa średniowiecznego o dwóch identycznie zbudowanych filarach władz, władzy księcia i równoważnej mu władzy biskupa zwanych „pomazańcami bożymi” .

Demokracja wiecowa bardzo dobrze sprawdzała się dla ludów osiadłych, rolniczych jednak nie zdawała egzaminu w konfrontacji z brutalną siłą sterowaną jedną myślą wodza. W obliczu najazdów ze strony ludów stepowych oraz zagrożenia ze strony ludów celtyckich oraz wytworzonego na styku Celtów, Nordyków i Słowian ludu germańskiego. Powstawanie państw słowiańskich wynikało właśnie z tych zagrożeń.

PAŃSTWO SAMONA

Pierwsze państwo słowiańskie powstało w roku 623 n.e. (lub 626 jak twierdzą inni historycy) na terenach dzisiejszej Austrii, Czech, części Słowacji i Słowenii i było wynikiem najazdu ludu koczowniczego, Awarów (ok. 568 r.). Ludu, który najechał te obszary latem trudnił się rozbojem zimy spędzał w wioskach słowiańskich korzystając ze wszystkich zgromadzonych tam dóbr w tym z wdzięków niewiast.) Właśnie około 620 r. Słowianie przy wsparciu w uzbrojeniu frygijskiego kupca Samo (lub Samona) Słowianie zrzucili to panowanie. Z wdzięczności obrali Samona na swego władcę. Państwo to na skutek różnych sporów upada po śmierci Samona ok. roku 660.

Państwo Samona, rok 631.

RZESZA WIELKOMORAWSKA

Kolejnym państwem jakie utworzyli Słowianie była Rzesza Wielkomorawska, która według hipotezy „przetrwania” głoszonej

przez część historyków wywiódło się ze szczątków państwa Samona. Państwo to powstaje dla obrony przed wpływami sąsiadujących z nimi w początkach IX w, chrzest przyjęło w roku 822 z rąk Cyryla i Metodego. Właśnie na tym terenie ukształtował się obrządek słowiański. Na skutek działań biskupów niemieckich w roku 887 Rzesza Wielkomorawska przechodzi na obrządek zachodni. Mniej więcej w tym samym czasie na terenach Polski istnieją już organizmy państwowe. Wiemy o państwie Wiślan, którzy około roku 880 przyjmują chrzest z rąk uczniów Metodego oraz o organizmie państwowym na terenie Śląska. W czasie największej ekspansji Rzeszy Wielkomorawskiej za Świętopełka I Wielkiego (871-894) oba te organizmy zostają podporządkowane Wielkomorawom. O ile dla Śląska był to koniec marzeń o własnym państwie, zawsze już będą zależni od mocniejszych sąsiadów Polski, Czech czy też w późniejszym okresie Prus czy też Austrii, o tyle państwo Wiślan stanie się poniekąd kolebką intelektualną Polski. Nie bez przyczyny Piastowie ustanawiają swą stolicę w Krakowie, mimo, że miasto to nie leżało w granicach ich ziem rodowych.

Rzesza wielkomorawska.

PAŃSTWO POLAN

Mówiąc o państwie Polan warto powiedzieć, że co najmniej kontrowersyjnym jest uznawanie Gniezna za pierwszą stolicę Polski. Dzięki mistrzowskim posunięciom Chrobrego było to

centrum władzy arcybiskupiej, co było bardzo ważne dla sytuacji politycznej Polski na arenie międzynarodowej, ale stolica i centrum władzy świeckiej była tam gdzie aktualnie znajdował się książę wraz ze swoją drużyną. Tak więc równoważnymi kandydatami do miana stolicy w tym okresie możemy uznać Ostrów Lednicki, Ostrów Tumski w Poznaniu czy Giecz. Pierwszą stałą stolicą Polski był Kraków.

Choć nie ma na to poparcia w dokumentach, no może tylko z wniosków z Geografa Bawarskiego, ale już w tym okresie musiał tworzyć się organizm państwowy Polan. Licząc po legendarnych władcach, oraz wiedząc iż Mieszko po swych przodkach otrzymał już silne i zorganizowane państwo, państwo to pod osłoną Śląska, Wiślan i Słowian Zachodnich musiał powstawać minimum 100 lat przed Mieszkiem.

POWSTANIE RUSI

Już w II połowie IV w. w rejonie obecnego Kijowa mógł istnieć organizm państwowy plemion słowiańskich tworzony przez związek plemienny Antów (Słowian wschodnich). Sam Kijów powstał jako placówka handlowa na drodze między Skandynawią i Konstantynopolem. Historia powstania Rusi jak opisuje to XII-wieczny latopis Nestor jednak nie wywiodła się z Kijowa. Słowianie tocząc spory między sobą o przywództwo postanowili wybrać na swojego władcę jednego z przywódców skandynawskich Waregów, Ruryka, protoplastę rodu Rurykowiczów (dziś badania genetyczne wykazują iż był on z pochodzenia Finem). Ruryk w ok. roku 862 zakłada Nowogród Wielki, który uważany jest za początek historii Rosji. Kijów i organizację państwową wokół niego podporządkuje sobie Oleg Wielki, krewny i następca Ruryka, w roku 882, ustanawiając władzę Waregów na całym szlaku kupieckim między Skandynawią a Konstantynopolem.

Słowianie wschodni VIII-IX w.

SŁOWIANIE ZACHODNI

Słowianie zachodni razem z Polakami, Czechami, Serbołużyczanami i Słowakami, Pomorzanami (protoplaści Kaszubów) należeli do lechickiej grupy Słowian. Również oni pod naciskiem Cesarstwa Niemieckiego próbowali tworzyć niezależny organizm państwowy, związki plemienne jak związek połabski Obodrytów, którzy mieli już swojego księcia ok. roku 789, związek Wielecki (95 grodów) czy też Łużyczan zostają jednak sukcesywnie przy wsparciu Duńczyków oraz Polaków podbici wchłonięci przez Cesarstwo Niemieckie. Podbój ten kończy się po roku 1200. Wtedy padła Kopanica, gród Szprewian, dzisiejsza dzielnica Berlina.

Wieleci i Łużyczanie (po lewej) i Związek Obodrytów (po prawej).

Jak widać, państwowość w układzie wodzowskim nigdy nie była nam bliska. Słowianie zorganizowali się w państwa tylko pod naciskiem agresywnych sąsiadów albo przez obcych nam władców, jak to miało miejsce w przypadku Rusi.

Mówiąc o Słowianach w Europie warto wspomnieć dwie ciekawostki. Węgrów uważamy za lud ugrofiński, choć dzisiejsze badania genetyczne wykazują, że udział genetyczny ludu stepowego Madziarów w populacji Węgrów wynosi poniżej 1%. Bułgarów uznajemy za Słowian, choć grupa ta powstała w wyniku najazdu stepowego ludu koczowniczego Hunów, dziś potomków Słowian wśród Bułgarów jest ok. 17% podczas gdy wśród Węgrów jest ich prawie 30%.

Autor: Zawisza Niebieski

Źródło: Neon24.pl